

[Ivar Nørgaard.]

regeringen end ikke vil forsøge at imødegå en sådan udvikling, men tværtimod har været indforstået med, at man gennemfører en ordning, der med sikkerhed giver en sådan højere avance.

Så er der obligationsmiseren. Det ligger nu helt klart, i modsætning til hvad økonomiministeren sagde ved første behandling, at det er regeringen og ikke Nationalbanken, der har ønsket obligationsrationeringen ophævet. Nationalbanken har helt klart haft den holdning til obligationsrationeringen, at det er et politisk spørgsmål. Obligationsrationeringen blev indført under den socialdemokratiske regering, og Nationalbanken fulgte den socialdemokratiske regerings ønske om en sådan rationering, og nu har den fulgt VKR-regeringens ønske om at ophæve den. Det eneste, Nationalbanken i den forbindelse har skønnet over, har været, på hvilket tidspunkt af året det kunne være hensigtsmæssigt at ophæve rationeringen, når man skulle imødekomme regeringens ønske. Der er altså ingen hold i at henvise til Nationalbankens beretning om dette emne, således som økonomiministeren gjorde det ved første behandling. Det afdækker ikke den sandhed, at det er Nationalbanken, der blot har været regeringens redskab og lydigt har fulgt regeringens henstilling. Vi synes ikke, det er forkert, at Nationalbanken følger regeringens henstilling, men vi synes, det er særdeles forkert af regeringen at have henstillet, at obligationsrationeringen skulle ophæves.

Og hvad sker der så nu? Ja, nu sker der jo det, at forbuddet mod forhåndslån overhovedet ikke virker i starten. Ifølge oplysninger fra Nationalbanken er der givet bindende tilsagn om forhåndslån på et beløb af mere end 5 milliarder kr., og det vil sige, at den foranstaltning, man nu gennemfører, slet ingen virkning har. Det eneste, der virker lige med det samme, er en hurtig genindførelse af rationeringen for kommunernes långivning, og det næste, der formentlig vil vise sig, er, at disse bindende tilsagn er givet på en mere eller mindre tilfældig måde, og at det derfor kan gå ud over bestemte grupper af låntagere til fordel for andre grupper, som står institutionerne nær. Det er urovækkende, at man

ikke fra regeringens side vil erkende, at disse panikprægede foranstaltninger i allerhøjeste grad virker skævt og u hensigtsmæssigt, og at det fejlgreb, man begik, da man ophævede rationeringen, har skadet, og at man derfor nu bør genindføre denne rationering, gerne i forbedret udgave, sådan som vi talte om det under første behandling.

Fra regeringens side har man hævdet, at regeringen ikke selv har kunnet være skyld i, at der opstod denne panikagtige situation, for det var forhold uden for landets grænser, der bevirkede det, og dér kunne regeringen hverken gøre fra eller til. Vi har på den anden side sagt, at regeringen kunne i det mindste have sørget for, at der var tilstrækkelig med valutaeserver, og det er blevet bekræftet under udvalgsbehandlingen, at regeringen godt kunne have optaget flere og større udenlandske statslån på et tidligere tidspunkt. Der har ikke været noget til hinder for, at sådanne statslån kunne optages til styrkelse af valutaeserven. Man har blot ventet med det, til man fandt, at renten stillede sig gunstigt, men der har altså ikke været noget i vejen for, at man rent faktisk kunne have styrket valutaeserven ved at optage sådanne lån.

Når det er tilfældet, er det temmelig fantastisk, at man blot lægger armene over kors og siger: vi har ikke noget ansvar for, hvad der er sket. For denne drastiske handling fra dansk side er jo netop et resultat af, at vi ikke har følt, at vi havde tilstrækkelige valutaeserver. Der er jo også foregået spekulation i andre lande. Vi har f. eks. fået oplyst, at der næsten er flyttet lige så mange svenske kroner, målt i vor valuta, til Tyskland som danske kroner, men svenskerne har jo ikke behøvet at reagere så panikagtigt. De har altså haft deres reserver i orden. Vi kunne, hvis vi havde styrket vor valutareserve med større lån og i bedre tid, have klaret det uden en så panikagtig reaktion.

Til sidst et par ord om uligevægten på betalingsbalancen. Det er givet, at regeringens foranstaltninger, som vor skattepolitiske ordfører vil komme nærmere ind på om et øjeblik, er indført med det hovedformål at styrke finanserne for derved på længere sigt at få bedre balance i vort forhold til udlandet. Men for det første virker, som jeg sagde lige før, de foranstaltninger, der